

Een edel dier.

W'il niet trachten, u den schoonen arbeid te schetsen van de monniken van den St. Bernhard. Bernard ter Haar heeft het schooner gedaan dan ik het zou kunnen doen, en het valt u niet moeilijk u in te denken, hoe de barmhartige kloosterlingen dag op dag uitgaan, om te zoeken wat verloren is in de sneeuw; om den reiziger te hulp te komen, die, overvallen door den storm, den weg niet meer kan vinden onder de overgestoven sneeuw, of die, verkleumd door de felle koude, is gaan nederzitten en in slaap is gevallen, een slaap, waaruit hij niet meer zal ontwaken, zoo hij niet gevonden wordt. Liever wijs ik u op het trouwe dier, dat den broeder helpt bij zijn arbeid, dat, met fijner reukorgaan en juister gehoor begaafd, zijn talenten in den dienst van zijn meester heeft gesteld, en voor wie het redden van verdwaalden een blijde levenstaak is geworden.

Als ge mij vraagt, of ik van honden houd, dan antwoord ik: Over het algemeen neen! De talrijke honden, die de straten onzer groote steden in stoffelijken en zedelijken zin verontreinigen, maken, dat ge de goede eigenschappen der dieren vergeet. Ik begrijp niet, evenmin als Nicolaas Beets, die er in verzen over getoond heeft, hoe onze stadsbesturen de honden vrijheid geven tot het onrein en onveilig maken der straten. Die honden hebben geen opvoeding gehad; ze vertoonen hun oorspronkelijken aard en doen onze steden op Constantinopel en andere steden van het Oosten gelijken. Ik zag in Brussel en in Luik in de ramen der slagerswinkels het vleesch open en bloot liggen met het verzoek, dat de voorbijganger het niet zou aanraken, en ik vroeg: „Kunnen hier de honden ook lezen?” Doch het bleek me spoedig, dat daar geen honden het verkeer bemmerden, en ik maakte de opmerking, dat in ons land der vrijheid de honden gelijke rechten met den mensch hebben.

Zie, dat hindert me. Als een hond familiaar met mij wil wezen, dan wordt in mij de aristocraat wakker en ik zeg tot het beest: Houd het standsverschil in het oog. En als ik ergens in een huisgang door hondengeblaf word begroet, zeg ik: Laat je baas het eerste woord. Dat ik in deze opvatting niet alleen sta, bewijst de spraakmakende gemeente, die met een hondsche behandeling niet juist de meest vriendelijke bedoelt.

Geheel anders wordt het echter, als de mensch zich bezighoudt met de opvoeding van het dier. Want de hond, die, aan zichzelf overgelaten, een aanmatigend, twistziek, zelfzuchtig dier is, kan bij goede opvoeding worden tot een der edelste en gewilligste wezens van Gods schepping. Niet het redelooze dier is verantwoordelijk voor het verkeerde dat hij doet; de mensch, die den hond in zijn dienst heeft genomen, is verplicht hem op te voeden tot een nuttig lid der samenleving. En dan bezit de hond juist vele

edele hoedanigheden, die door een goede opvoeding aan den dag treden, terwijl de verkeerde door het dier worden afegelegd. Let op den trouwen helper van den herder; let op den flinken dienaar van den jager; verbaas u over de slimheid en het beleid van den politiehond; maar bewonder bovenal den St. Bernhardshond, die niet alleen den monnik vergezelt op zijn reddingstochten, maar zelfstandig uitgaat; en menig mensch aan den dood ontrukkt. Een taak, veel schooner dan het bewaren van schapen, het opjagen van jachtwild, of het opsporen van misdadigers.

Is 't geen merkwaardige houding van den hond op onze foto? Is 't geen samen bespreken van de taak? En is het niet, of de hond mede overlegt, wat er te doen is?

Zooeven hebben ze het klooster verlaten, om hun dagelijkschen tocht te doen, de meester en de hond. Hij beveelt en de hond gehoorzaamt. Maar zijn bevel heeft niet den aard van een kommando, waarbij de gekommandeerde blindelings doet, wat hem opgedragen wordt. Ge ziet het wel aan de houding en de gelaatsuitdrukking van den monnik; hij kent het vlugge begrip en het gezonde overleg van het dier, en hij weet, dat hij hem uitvoerig zijn taak kan voorschrijven. En ge ziet, hoe gewillig de hond de bevelen aanhoort en in zijn geheugen vastlegt. Zoo aanstonds zal het dier voortsnelen naar de aangewezen plaats; daar zal hij rondsnuffelen en luisteren naar de zwakste geluiden; het geheele terrein zal hij afzoeken. Vindt hij niets, dan zal hij op de afgesproken plaats komen; heeft de monnik eerder zijn hulp noodig, dan behoeft hij slechts zijn schel gefluit te doen hooren, en de hond zal toesnellen om nieuwe bevelen aan te hooren; zal naar het klooster rennen om meer hulp te vragen, als zijn meester het niet alleen af kan. En vindt hij zelf een verdwaalde, die den weg niet weet, dan zal hij met zwiigende gebaren zich aanbieden tot wegwijzer, en hem brengen naar het gastvrije klooster; vindt hij een slapende, dan zal hij hem wekken, alsof hij weet, dat slapen in deze koude atmosfeer het begin is van den dood; vindt hij een verkleumde, dan zal hij trachten hem te verwarmen en tot het bewustzijn terug te voeren. Gelukt hem dat niet, dan snelt hij naar zijn meester, dien hij vinden kan,

en langs zijn eigen spoor brengt hij hem naar den ongelukkige, die zonder hulp zou omkomen.

Zie, zoo kan een hond worden bij een goede opvoeding. 't Is niet het instinct van het dier, dat hem maakt tot een edelen menschevriend; wat het instinct van een hond is, zien we wel aan de zwerfelingen, die geen meester

hebben. Neen, 't is het dierlijk verstand en het dierlijk gemoed, die door zorgvuldige behandeling ontwikkeld worden en eigenschappen vertoonen, die ook den mensch tot eere zouden strekken. Zoo moet een mensch handelen met een dier; dan staat het dier op de plaats, door God hem aangewezen, en we kunnen de gave bewonderen, door God gegeven ook aan het schepsel, dat zonder gevoel van verantwoordelijkheid is.

A. L.

